

Vasco – Unha vez disolto o matrimonio non se forzou outro matrimonio de estado

Urraca - Despois de todo o que pasara e o que aínda faltaba por resolver, eu erxo que todos estaban afogados polo fastío, e ningunha se atrevu a propoñer un novo matrimonio. O que se pretendía máis ben era apartarme do trono en favor do meu fillo Alfonso, un novo matrimonio podería ser fonte de novos problemas.

Esta forma, durante os seguintes 14 anos gobernou como raíña titular, algo insólito, pero non acadou a tranquilidade.

Nesta etapa houbo de lidar cos partidarios do meu fillo que reclamaban máis autonomía para o meu fillo Alfonso, cos movementos burgueses que deron lugar a revoltas sociais, cos almorávidas, cos conflitos co meu ex-marido Alfonso I e as desavizas co cada vez máis poderoso Diego Xelmírez.

Vasco – Nalgún momento pensou abandonar e deixar paso ao seu fillo?

Urraca - Xamais, en todo momento deixei claro que gobernaría ata o día da miña morte, como así foi, era o meu dereito. O peor foi que o conflito deixou pegada no meu fillo, entón un raparigo, e cando chegou a reinar renegou de min e repudioume. Ordenou borrar o meu nome de todos os documentos oficiais e consideroume responsable do estado do reino. Vino todo desde este estraño lugar e aínda sendo un espectro, causoume moita dor.

Vasco – Tantos problemas sen dúbida pasaríanlle factura.

Urraca - Así foi. En cada momento busquei a mellor solución pactando coa miña irmá Teresa, cos partidarios do meu fillo, con Xelmírez e mesmo co meu ex-marido, segundo a situación o precisaba.

Con respecto ao meu fillo urxía apartalo da influencia do seu titor o Conde de Traba, e cedín en parte ao nomealo rei asociado. Encomendéille a misión de liderar a cruzada contra o islam e desta forma pasou a residir en Segovia e Toledo.

Pero os problemas cos partidarios do meu fillo non cesaban ata o punto de enfrontarnos no campo de batalla. Nunha ocasión vinme perdida pois chegaron a crearmos no Castelo de Sobroso, onde me refuxiaba.

A situación chegou a un punto que o máis aconsellable era negociar e acordamos asinar un pacto que se coñeceu como o Tratado do Tambre”, onde se recoñecía ao meu fillo como o meu único herdeiro, e deídiuse repartir o reino, de forma que Alfonso gobernaría en Toledo e Estramadura e eu no resto.

Vasco – Cóntase que chegou vostede a encarcerar a Diego Xelmírez

Urraca - Un, ou o que máis, rédito saeu de todos os meus problemas foi Xelmírez. Criticábame abertamente, e en ocasións loitaba contra min, e noutras acudiu na miña axuda contra o meu ex-marido, ou contra a miña irmá Teresa. En todas as ocasións foi longamente recompensado. Nunha ocasión, en parte celosa e contrariada polo seu erxente poder e fortuna, e tamén cansa das súas críticas, ordenou ocupar varias das súas fortalezas e encarceralo.

Elixín para iso un mal momento, pois aínda que Xelmírez era un personaxe odiado polos gallegos, tiña granxeado a simpatía dos composteláns, en particular, pola exitosa defensa das costas gallegas na que repelciu con éxito un ataque dos piratas almorávidas. Ante as moitas críticas, e dado que eu mesma actué nun arrebatado, libérrino prontamente.

Non é de estrañar, pois a imaxe que de min ofréceme a Crónica Compostelá, encargada e custeada por Xelmírez.

Vasco – Os conflitos coa a súa irmá Tereza nunca se resolvéron

Urraca - Tanto é así que o fillo de Tereza, tamén chamado Alfonso, proclamou a independencia. Finalmente, aquela decisión do meu pai trouxo como consecuencia a perda definitiva de Portugal para o reino de León.

Vasco – Coméntabame antes o das revoltas sociais, algo insólito na época feudal.

Urraca - Os tempos estaban a cambiar, e a influencia e os cambios que provocou o camiño de Santiago contribuíron a alterar a orde social polo ascenso dunha nova clase, a burguesía.

Santiago era unha cidade diferente na época, na que a estrutura feudal non imperaba, senón a burguesía, polo comercio que xeraba o camiño e a catedral.

Os burgueses de Santiago descontentos co goberno de Xelmírez revolvéronse contra el, rexitaron a súa autoridade e instauraron un consello municipal. Sabedores das miñas desavizas con Xelmírez, solicitaron o meu apoio, e conseguírono.

Cando acudín co meu exército a Santiago, os burgueses viron que me reconciliaba con Xelmírez, e comezaron os rumores e o temor ás represalias, cousa totalmente infundada naquel momento.

No medio da confusión formouse un forte balbordo e Xelmírez e eu refuxiámonos no campanario da catedral. Os amotinados prendéronlle lume, Xelmírez fuxiu como un covarde, disfrazado de esmolteiro, eu fun apraxada, maltratada e obrigada a asinar unhas condicións, que como é natural, máis tarde non respetei.

O Conde de Traba acudiu na miña axuda e forzou a rendición dos burgueses: a Irmandade disolvuse e os seus xefes foron expulsados da cidade e privados dos seus herdades e beneficios, renovouse a fidelidade ao bispo e o recoñecemento da soberanía da raíña

Foi quizais o episodio máis desagradable que vivín.

Vasco – Aos 44 anos, moi cedo, fallex vostede en Saldaña.

Urraca - Por fin puiden descansar. Moi pronto o meu fillo foi coroado na catedral de León como Alfonso VI, Emperador e rei de Castela e León

E pouco despois o meu ex-marido, quizais tamén canso de tantos problemas, asina co meu fillo as “Paces de Támara” polo que cede o título imperial que se atribuíu ao meu fillo, e restablécense os límites de ambos os reinos. Desta forma o meu obxectivo de deixar ao meu fillo o reino que herdara estaba cumprido.

Vasco – Con todo, o seu fillo actuou de forma diferente.

Urraca - Certamente, parecez que os meus dous fillos empeñáronse en facer o contrario do que eu fixese.

Con respecto á sucesión do reino fixo todo o contrario ao que fixera eu. Mentres que eu non renunciei a gobernar ata a miña morte, Alfonso, aínda que mantivo o título, renunciou a gran parte do seu protagonismo en favor dos seus fillos, e do mesmo xeito que fixera o meu avó Fernando, dividiu o reino entre os seus fillos, o que supuxo a separación do reino que eu tanto me esforzara en manter unido.

Vasco – E que me pode dicir da súa filla Sancha

Urraca - Sancha é o meu orgullo. O contrapunto da saga familiar, unha muller intelixente, de gran carácter como é característico nas mulleres da familia, pero oposta na súa forma de proceder, pois preferiu sempre a negociación e a astucia, que a forza. O cal non é de estrañar despois de todos os antecedentes familiares.

Quizais, do mesmo xeito que o meu fillo, actuou de forma contraria a como o faría eu, e elixiu permanecer solteira, quizais espantada das dificultades do meu matrimonio con Alfonso, ou porque así lle pareceu mellor e foi unha muller moi poderosa, pero non por ela mesma, senón a través do seu irmán.

O seu irmán valorábase ata tal punto que, ao chegar ao Trono de León, en 1126, ordenou que a chamasen raíña, título que a partir de entón se lle atribuíu en moitos documentos reais. Foi a súa conselleira de confianza e segundo contan as crónicas tivo moita influencia nas decisións de goberno do seu irmán.

Sinto moito penar porque a figura de Sancha comzase a brillar despois da miña morte, mirando cara atrás erzo que a controlzi de máis, e só espero, que como ocorreu co meu fillo iso non minguase o seu afeto por min.

Vasco – Para finalizar, dona Urraca, ten vostede algo que engadir á miña crónica.

Urraca – Si Vasco. A vostede fágolle a petición de que sexa honesto e veraz coa súa crónica, cuxo relato agradoume máis do que pensaba.

Para os lectores desta, lembrialles que a historia non é unha sucesión de feitos cronolóxicos, ordenados de tal ou cal maneira. A historia é unha lección de vida, que nos ensina como chegamos ao presente, cos erros e acertos dos nosos devanceiros, e dos calz debemos aprender.

Tamén é unha lección de vida, onde a través das vivencias doutras persoas podemos ver como unhas superaron adversidades e conseguiron logros impresionantes, e como outras actuaron de xeito nceio e causando danos que en ocasións transcende a varias xeracións.

Finalizo a miña exposición con estas frases que recollen e condensan o meu discurso en poucas palabras:

“O pobo que non coñece a súa historia está condenado a repetila”

“Din que a historia se repite, o certo é que as súas leccións non se aproveitan”, Camille Sée

“Quizais a máis grande lección da historia é que ninguén aprendeu as leccións da historia”, Aldous Huxley-

Ata sempre Vasco, cando finaliez a súa crónica fágamo saber e búsqumze para que poida lza.